SPISY ADOLFA HEYDUKA

I.

CIGÁNSKÉ MELODIE

VELUT ARBOR ÆVO

vols 1–60
1903–1926

SPISY

ADOLFA HEYDUKA

I.

NOVÉ CIGÁNSKÉ MELODIE

—

TŘETÍ VYDÁNÍ.

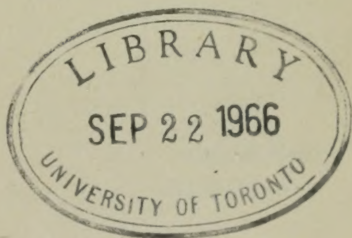
NAKLADATELSTVÍ J. OTTO
V PRAZE.

ADOLF HEYDUK:

NOVÉ CIGÁNSKÉ MELODIE

TŘETÍ VYDÁNÍ.

NAKLADATELSTVÍ J. OTTO
V PRAZE.

Tiskem České grafické akc. společnosti »Unie« v Praze.

Průvodem.

„Nové Cigánské melodie“ napsal jsem po „Cymbalu a huslích“, ale až na 3 neuveřejnil jsem žádné. Měl jsem k tomu podstatné příčiny, jež byly mimo mne; dnes jich není a nevím tudy, proč bych je déle choval v rukopise.

Cigánských melodií díl I., který za nedlouho po třetí tiskem vyjde, byl ondy velice příznivě přijat. Mladí hudební skladatelé chopili se jich s velikou chutí; komponovalť je Bendl, Dvořák, Horák, Kalousek, Slavík, Valenta a jiní. Na křídlech nápěvů Bendlových a Dvořákových proletěly všecku vlast i daleké kraje světa. Byly přeloženy do němčiny K. Rávkem, Müllerem, Debrnovem, Pickem a jinými; do angličiny Natalií Maclaurenovou a F. Corderem, ač Bendlovým nápěvům podložený text anglický, vydání Novellova, nikde neudává, z jakého jazyka překlad je pořízen, ani kdo je původcem slov, třeba pan F. Corder tučně a plným

podepsán jest jménem na obálce i listu titulním. Tím stalo se, že písně mé považovány jsou mimo vlast za původní písně Cigánův. — Nedbal jsem toho, měl jsem to za omyl, leč když i v druhém svazku Bendlových nápěvů Cig. melodií u Novelly v Londýně a v New-Yorku vydaných toho nedbáno, učinil jsem opatření, aby po druhé, třeba bez udání mého jména, řádně připojeno bylo, že přeloženy jsou z češtiny, čeho žádati není myslím neslušno, jelikož kritika anglická i německá vedle zvláštního zbarvení hudby zřejmě na svéráznost textů ukázala. Bez této svéráznosti textové nebyly by zajisté vyzněly nápěvy obou našich mistrů skladatelů tím originálním ohněm, jakým se právem honosí. V příčině oddílu II. jsem si jist, že za prvním nestojí, ba že jej spíše říznou rázovitostí i mužným ohněm předstihuje.

A. H.

MISTRŮM

KARLU BENDLOVI

A

DRU ANTONÍNU DVOŘÁKOVI.

A. H.

I.

Eja, synek černé strygy...

Eja, synek černé strygy,
soumara má u taligy,
střapce při čižmách a fajce;
a gombičky na kazajce.

A kam jede, kamo ráčí?
Kdož by věděl, kam se stáčí,
ale v hebké seno klade
husle své a děvče mladé.

Rusé dnes a zítra smědé,
tak si volný jonák vede;
hraje, zpívá, honí v lese
nebo s ženkou celuje se.

Bez huslí a ženky vnadné
potěchy mu není žádné;
jenom v tom má úděl ráje,
líbá-li neb husle hraje.

Divně se to v noci chodí...

Divně se to v noci chodí,
močálem se nohy brodí,
a má hlava přeubohá
na sta běsných mátoh rodí.

Víš-li, kdo to zrobil, milá?
Tys to, černá srno, byla,
když si brlen rozbujelý
v háji kolem hlavy vila.

Od těch dob tvé čarné oči
stále se mi v srdce nočí —
nevím, smutkem-li se těžká
moje hlava nerozskočí.

Káráte mě, hrdí mravokárci...

Káráte mě, hrdí mravokárci,
vše vám proti mysli; inu arci,
jeť má láska volna vždy a svěží,
jako mladé hříbě bez otěží.

Co mu kyprá, nekosená pusta,
to mé lásce dívčí kadeř hustá;
co hříběti jezera jsou v choči,
to mé lásce hloubka žhavých očí.

Co hříběti hroznů plné trsy,
to mé lásce zkvetlé dívčí prsy,
a co jest mu jetel, v čas když kvete,
to mi krása těla u děvčete!

V žití boji všelijakém...

V žití boji všelijakém
rád bych věru byl vojákem,
nutit však se nedám k tomu,
raděj tajně prchnu z domu.

Vím já čárdu na Bukaci,
v olšovém se háji ztrácí,
v csárdě tajný sklípek zase,
a v tom sklípku uschovám se.

V čárdě Jana hospodaří,
sladkých řečí, hladkých tváří,
černých vlasů, plných boků;
ukryju se v jejím oku.

Nočního se schovám času,
v čarný prales její vlasů,
a při pasu obejmutí
s trojnásobnou umru chutí.

Dříve však než hrob mě chopí,
v moři polibků mě stopí,
krásná ana samé vnady;
bohem bude cigán mladý!

Pod růžovým v poli keřem zrodila se Jana . . .

Pod růžovým v poli keřem zrodila se Jana,
zrodila se, vzrostla, kvete jako růže planá,
jako planá růže kvete, jako plná voní,
v její klín se moje hlava ráda v soumrak kloní.
Jano, moje Jano!

Co mi černou hlavou těká, co v ní divě víří,
vroucím Jana obejmutím skonejší a smíří,
a co v ňadrech rozplakáno a co v ňadrech vzlyká,
léčit umí políbením, líp než ostřím dýka.
Líbej, líbej, Jano!

Dívča moje srno moje…

Dívča moje, srno moje,
milá, černovlasá,
závidí tě cigánovi
hladká pánů chasa.

Závidí tě, jistě neví,
co mé srdce zkusí,
jež za tebou dnem i nocí
poletovat musí.

Zdá mi se a věřím tomu,
že's mi, dívčo milá,
svými vlasy jako hady
srdce otočila.

Vím, že jsi mi žhavým okem,
čarodějko malá,
do mladosti, do radosti
jedu nasypala.

Rozmysli se, ulituj se,
přijď až měsíc svitne,
ať tvým jarním políbením
žal můj v píseň zkvitne.

Stemnilo se, v ňadra sosny mladé...

Stemnilo se, v ňadra sosny mladé
k odpočinku zpěvný pták se krade,
z trávy luhu křepelka už tluče —
vůkol klidno — leť mi do náruče!

V smolné lesa vuni, v kyprém mechu
družnou slíbáme se pro potěchu,
na tvém srdci tlouci bude moje,
pospolnému štěstí do úkoje.

V polibku a sladkých vzdechu roji
s duší mou se tvoje duše spojí,
až se hvězdy ze závistí vznítí;
pojď, sám Buh chce šťastnym nás míti!

Gajdy zvučí, víří, šumí...

Gajdy zvučí, víří, šumí,
hajduč, hajdučit kdo umí,
ale jak si cigán vede,
věru, žádný nedovede.

Ej, tak nikdo nezatančí
jako s Eržou štíhlý Janči;
bylo by i blesku těžko
skočiti si také freško.

Děvčata jsou touha sama,
zacvaká-li podkůvkama,
však když vzhůru vyšvihne se,
všecko s sebou v nebe nese!

———

Dešťovými křídly letí jeseň v kraje...

Dešťovými křídly letí jeseň v kraje,
rozfňukaný vítr v lese lká i hraje.
baba zima kvapí, ej, cigánský bože,
dej mi švarnou ženu, teplé chci mít lože!

Sám se nezahřeji při nejlepším klení,
mohu-liž sám sobě dávat políbení?
mohu-liž sám sobě objímati boky?
líp, bude-li se mnou diblík černooký

Hoj, kde tvoje láska prvá...

Hoj, kde tvoje láska prvá,
černooká, černobrvá?
a kde svěžest lící, čela?
Záhy s láskou odletěla!

Žel, ba žel té krásy ladné;
temná rudost líce vadne,
a tvůj ret tak chladně šepce,
že až mozek mrzne v lebce.

Ó, kde jsou ty krásné doby!
Dost! Má ruka klínec zrobí —
v oku z lýka zdatné síly
zapomnět chci krásných chvílí! —

Vzdoruješ mi, prcháš letným skokem...

Vzdoruješ mi, prcháš letným skokem,
slunce na mne vrháš žhavým okem,
cítím požár v srdci, v celém těle,
leč má ruka přec tě lapá směle.

Tonu v kráse, v říši bez prostoru,
vábnáť je ta čarovnost tvých vzdorů,
rozkoší se duše moje brodí,
vzlétám, cítím, že jsme bohorodi.

Jerčo, slyš! i v lásce chtí mít řád..

Jerčo, slyš! i v lásce chtí mít řád,
není-liž to hloupé napořád?
Ať jen křičí, štěkají a vyjou,
dýkou jazyků nás nezabijou!

Nedbám! Nad vše rozkoše mi květ!
co mně úšklebků je plný svět,
pokud tebou v klíně se mi hostí
růže lásky slunné háravosti?

On.

Schnu a vadnu! Víš-li, co mi chybí?
Ty, vždyť nemám v sobě krve rybí,
po rozkoši srdce moje buší,
líbat chci, ne tělo jen, i duši!

Požár ve mně hoří, požár krve,
plane, klesá, plane víc než prve,
udus jej, spěš, vodopádem vlasu,
sice shořím v oka tvého jasu!

Mám tě rád, ej, obejmi mě, drahá,
k srdci viň mě ruka tvoje nahá,
nech tvá postať v loktech se mi vije,
jako Eva, ráje první zmije.

Ona.

Aj, to k bouři bouř se nese mračná!
také ve mně šílí vášeň lačná,
jako upír na tvém srdci visí,
moje nebe, moje peklo ty jsi!

V šílenství se vzruch mé lásky budí,
přitiskni mne, vkousni se mi v hrudi,
tvá jsem, líbej, strhni pás mých boků,
spal mě bleskem planoucím v tvém oku.

Já sešílel bych radostí . . .

Já sešílel bych radostí,
a blažený jsem za sto bohů,
že v požáru své milosti
zas na klíně tě chovat mohu.

Kéž žár ten chopí duši tvou,
kéž plamen s plamenem se vznítí;
líp vzplanout smrtí ohnivou,
než jiskrou v troudu věky žíti!

———

Kázeň v lásce, zákon pro hlupáka...

Kázeň v lásce, zákon pro hlupáka!
Jdu a konám, jak mě srdce láká;
v pravé lásce vždy jsme hříchův čisti,
smilník jen dí jinak ze závisti.

Nedbám těch, kdo lásce řády kují,
ať se družné duše pocelují,
ať se silná ramena jen lapí,
vzplanou rty a v zraku zrak se stápí.

Ať jen zkvete vše, co v ňadrech buji,
nechť kdo mimo jdou, se pokřižují,
nechť se vůkol zákonníci shluknou
a závistí zkamení neb puknou.

Svět v zlaté slunce mi se mění...

Svět v zlaté slunce mi se mění
při ohnivém tvém políbení,
ba, v slunci tolik žáru není.

Nač slunce mi? chci tebe spíše,
ó pojď, ó pojď v stín lesní skrýše,
kde chvoj smolnatou vůni dýše!

Kde bouči živé loubí tvoří,
a v hebký mech se nohy boří,
tam povím ti, čím hruď mi hoří.

Aj, milo v úkrytu je takém,
tam den všetečným nezří zrakem,
a nebe nehrozí zlob mrakem.

Tam duším po vůli se stane.
nechť lásky požárem les vzplane;
ó pojď, mé peklo milované!

Jasné jsou tvé oči, žhavé rety...

Jasné jsou tvé oči, žhavé rety,
nedal bych tě věru za tři světy,
za tři dálné světy, za tři nebe,
více nežli v boha věřím v tebe.

Při požáru mysli, srdce tísni,
modlívám se k tobě vroucí písní;
v pekle vášně shořím, spásy není,
tebou-li mně není vykoupení!

Slech' jsem že k vám přišel magnát...

Slech' jsem, že k vám přišel magnát,
vílo temnovlasá,
že tě hodlá na hrad vzíti
v koči jeho chasa;
nechoď, milá! srdce moje
žalem se otřásá.

Střehnu-li, že ret tě líbá
toho bohatýra,
supem bude lítost moje,
vzejde na upíra;
pak má ruka uškrtí ho,
ať se jak chce vzpírá.

Jaj, v mém srdci přeubohém
černý dudák hude,
chlap to hrozný; Bože, Bože,
jak to dále bude,
zbaví-li se oko moje
záplavy své rudé?

Jestliže se nevyjasní,
najdu místo v lese,
budu čekat na magnáta,
snad že setkáme se,
pak ať zkusí, jestliže mě
na krku unese.

Proč vždy žebřeš chvějícíma rtoma…

Proč vždy žebřeš chvějícíma rtoma?
nestopuj mne, nech mě, zůstaň doma,
panství tvé mne k lásce nepřinutí,
volna jsem a volím podle chuti!

Máš-li čapku, za ní péro stranou,
má muj zakochaný kadeř vranou;
máš-li hvězdné sponky u atily,
má dvě slunce v očích hoch můj milý.

Rdí-li se ti rubín na mentíku,
má on rozkoš v malinovém rtíku,
máš-li pro mé hrdlo řetěz žlatý,
má on teplé ruce. — Jdi mi z chaty!

Jsem mladá, ztepilá a táhlá...

Jsem mladá, ztepilá a táhlá,
leč bez lásky, jak kytka spráhlá,
jež kalichem svým nebe prosí
o krůpěj milostivé rosy.

Pojď, zlíbej mě, ty černobrvý,
já splácím lásku žhavou krví,
všech citů požárem i duší,
leč zabíjím, kdo mně ji ruší!

Pojď, obejmi mě, nežli zvadnu,
já šťastná na srdce ti padnu;
zjev přes noc rosou se v mém květu
a perlou budeš z rána světu.

— —

Jej, stůně mi, stůně...

Jej, stůně mi, stůně
srdce moje mladé;
Žužu černookou
všade vidím, všade.

Ať se, kam chci, beru,
ať mě, kdo chce, vítá,
jenom stesk mě lapá,
jenom žal mě chytá.

Nikde nemám klidu,
nikde nemám stání;
zahrejte mi freško,
od země, cigáni!

Na fujary hrejte,
na husle a groné,
nebo osedlejte
větrného koně.

Koně křídlatého,
pojedu si pro ni,
svou-li mi jen krásou
zraku neosloní.

Osloní-li, vzplanu,
ale neochladnu,
tisícerou jiskrou
do duše jí padnu.

V požáru ať tělo,
ať i duše shoří,
všemohoucí láska
všecko znova stvoří.

Nechať shoří nebe,
nechať shoří světy,
co mi také hračky,
co mi také trety?

Zhyň si všecko všudy,
Žuža, anděl šerý,
políbením vrací
život tisícerý.

Šerý skvoste, lasičko má štíhlá...

Šerý skvoste, lasičko má štíhlá,
[illegible] snů mých hvozdem jsi se mihla,
písně z duše [illegible] vyhnala jsi,
lkát a bloudit budou na vše časy.

Krev mi ssaješ purpurnýma rtoma,
v past-li tě však lapím ramenoma,
přitisknu tě na svá ňadra žárná,
nevymkneš se, lasičko má švarná.

Jednou ti pohladím srst zlaté hlavy,
hněvný pohled změním v usmívavý,
zkrotím bujnou svižnost tvého těla,
že jsi snů mých ptactvo plašit chtěla!

Záviděl mně, Ilo . . .

Záviděl mně, Ilo,
Dunaj divotoký,
že jsem s touhou žhavou,
z rána pod doubravou,
rozkošně až milo,
ovíjel tvé boky.

A když v bučím loubí
za poledne zticha
při tokajském víně
sedělas mi v klíně,
slyšel jsem, jak z hloubi
siných ňader vzdychá.

A když zpita vůní
v šeříkovém keři
hruď tvá rozechvělá
na mých prsou tkvěla,
viděl jsem, jak zlostí
vzdouvá se a peří.

A když mu umřte
objal jsem tě v zoři
vstal nemaje domů,
plakal žalostně
jako malé dítě
a ten žal svůj i moří.

———

Rván jsem, mučen divé lásky spárem...

Rván jsem, mučen divé lásky spárem,
spal mě, znič mě oka svého žárem,
dej mě v oběť žhavých vzdechů roji,
probodni mi srdce láskou svojí.

Dech tvůj jako jarní vánek duje,
dech tvůj voní, dech tvůj omamuje,
a má láska, jež tvé stesky tlumí,
jako mladé víno v perlách šumí.

Než vypění vášně pohár plný,
v ňader svých mě potop bílé vlny,
kol mé šíje viň své vlasy plavé,
utiš žár mé krve plápolavé.

Pouště volný oř, má vášeň, řičí,
kéž tvuj dech mě jako samum zničí,
kéž tvá plná ramena mě zhubí
jako bouře lámající duby.

Ach, co se mi naspílali . . .

Ach co se mi naspílali,
ach, co se mi smáli,
že jsme spolu před kolibou
o půl noci stáli.

Že jsi líbal moje ústa,
oči mé a čelo,
že se moje bujné srdce
k tvému přivíjelo.

Že rozkoší žhavé slunce
vzplanulo mi v oku,
když svou ruku otočil jsi
okolo mých boků.

Že jsem se jak v třasavisku
blatná kytka třásla,
když se na tvé sladké řeči
moje duše pásla.

Však by se ty panské ženky
také štěstím chvěly,
jen kdyby tě objít mohly
žhavě, jak by chtěly.

Bahnem chlapská pomluva mě táhla.

Bahnem chlapská pomluva mě táhla,
mlčel jsem, leč zlost má chodí znahla;
nehodlám ji věru dlouho nésti,
povalím vás, chlapi, pádnou pěstí.

Toporem jak řezník bije voly,
porazím vás, ať jste kterýkoli,
či vám rázné oďkopnutí stačí?
Hněv můj zvolna, ale jistě kráčí.

Na srdci kdys tajně jsi mi tkvěla...

Na srdci kdys tajně jsi mi tkvěla,
teď chci užít s duší tvou i těla,
mou musíš být do půlnoci, věz,
či tvůj sad mám obcházet jak pes?

Utonout chci v květu svého žití
ve tvých prsů bílém vlnobití,
na vln jejich čarodějný rej
vlasem svým mě k sobě upoutej!

Svaž mě k sobě havraní svou kšticí,
hlavu k hlavě poutej, líce k líci,
ať mě stráví oka tvého žár,
jako blesk, když sjede na stožár...

Shořet srdcem chci, jak hořím hlavou,
ohnivých tvých vzdechů pod záplavou,
rozpadnout se chci, jak ohně troud,
na tvém srdci, lásky-li to soud.

———

Přišla ke mně za noci...

Přišla ke mně za noci,
v zahradě jsme stáli,
po dědinách kohouti
hlásně kokrhali,
na obloze svítila
nebes jasná světla,
ona jako slunce však
na srdci mi kvetla.

Kvetla vděkem ohnivým,
blažená a smavá,
vroucně šíj' mi ovila,
úponka ta tmavá,
a když hlavu tiskla mi
k prsům v blahém chvění,
šeptala: „Ach, proč ta noc
na tři roky není!“

Na tři roky málo jest,
neměl bych než hoře,
dřív, než bych tě zulíbal,
vzplanula by zoře;
kdybych se měl prolíbat
vnad tvých všemi vděky,
musila by trvat noc,
Ilo má, tři věky!

———

Srdce moje samé sváry...

Srdce moje samé sváry,
ženou zve mne cigán starý,
k mladému však mysl těká,
jenž co noc mě v lese čeká.

Hoj, šuhaji, jedle mladá!
ráda objímám tě, ráda,
ať mě starý stíhá, střeže,
láska má jest bez otěže.

Ať mne klne, týrá znáhla,
s tebou jsem se zapřisáhla,
když jsi při zpěvu a víně
odpočíval na mém klíně.

Uteku mu k tobě v mlází,
nechať nůž mi v prsa vrazí,
bodá hruď a poltí čelo,
máš mou duši, měj i tělo!

Přižehnutá Anica...

Přižehnutá Anica,
ej, jak švarná paní,
jarostí a švižností
rovna mladé lani.

Ztepilá je, štíhlá je,
veselá a ladná,
od Tater až po Dunaj
krašší není žádná.

Krásná paní Anica
v parku dům má bílý,
věčité kde jasany
větve k zemi chýlí.

A já v parku koutek znám,
besídka kde z klestí,
tam horoucně líbat smím
Anicu, své štěstí.

Sem chodívá blažena
koupati se v zoři
v zlatém ohni lesknoucí,
jako slunce v moři.

Sem chodí i z večera,
při dne snivém skonu,
zde polibků záplavou
v náruči jí tonu.

Zde mě večer vyčkává,
zde i chvíle ranní;
zde me nejvíc objímá,
když se nejvíc brání.

Zde v mých rukou svalnatých
stulena si hoví,
zde mou duši sítí vnad
v moři lásky loví.

Zde mě paží bělostnou,
zpita vášně kvasem,
poutá k ňadrům zvlněným
havraním svým vlasem.

Zde ohnivým rtíkem svým
v prsa mi se vpíjí
a jak v růžích ještěrka
v loktech se mi svíjí.

Svíjí se a v rozkoších
umdlévá, by znova
žárem lásky ožila,
Anica, má vdova.

Kohútový tanec.

Kněhně netancuje
stupňového tance,
a přec srdcem kuje
pasti na šarvance.

Ni rej ručníkový
nelíbí se paní,
„Nechcem věru,“ poví,
„nechcem na krok ani.

Nechcem na ručníček
pro hedbávnou vlečku,
pocuchali by ji
chlapci při tanečku.

Jenom kohútkový
taneček mi k chuti,
do jiného vdovy
nikdo nepřinutí.

Ale kdo že umí,
jaký se mi páčí?“
a vzdech ze rtů šumí,
sotva ňadra stačí.

Při tom na cigána,
husličky jenž hladí,
od bílého rána
okem hází v kradí.

Zří, jak bez únavy
smyčcem smyká hebce;
víť, co cigán praví,
víť, co šuhaj šepce?

Tuším, paní zlatá,
skočnou vaši choutku,
věru dnem i nocí
chvátá ke kohoutku.

Aj že, však jste paní
slípka moje lepá,
počujem, jak v šeru
srdečko vám klepá.

V tanečku vás vznesu
nad svou hlavu třeba
a v zástění lesů
do samého neba.

Kukuruhú, zlatá!
Hrajte na stroj všaký;
Tam kohoutek chvátá,
jde slepička taky!

Přijď k nám na opáčky...

Přijď k nám na opáčky,
křestili jsme včera,
magňátko mi dala
postělkyně dcera;
dáme hojnost vína,
pečenky i hlozu,
přivez toho magnát
na formanském vozu.

Přivez, co kde bylo,
že až stůl se láme:
demikát i fučku,
šušovici máme;
halušky i gulky,
hyď i diveň kačí,
klbásky i hurky —
co jen hrdlo ráčí.

Mrváň jako slunce,
z pusty ruzné ptáky,
pletence i kůchné
i makové kváky;
pálenky dal, vína,
čtyry bečky, věru,
mě i moji poctil
nevěnčenou dceru.

No, já oplatím to
velmožnému pánu,
ba já po odplatě
hořím jen a planu;
za to — nebyl-li bych
nevděčník přec velký? —
přivedu mu jeho
paní do postelky.

Pěkně na kastelu
k ní se přiosobím
co on mně, já vděčně
zase jemu zrobím;
jedno, ať mě zlíbá,
nebo ať mě bije;
rána ránu stíhá,
ruka ruku myje!

Daňo, Daňčo lepý...

„Daňo, Daňčo lepý,“
pravila mi paní,
„neklaň se; má duše
nech se tobě klaní.

Mladá jsem; můj magnát,
chudák, vadne, krsá;
přiviň ty mě, Daňo,
na junácká prsa.

Jsi mé černé slunce,
Daňo kučeravý,
políbky tvé nikdy
úst mých neunaví.

Při tobě, mé štěstí,
při tobě, mé nebe,
srdce v těle hoří,
při grófovi zebe.

Tebou moje srdce
mroucí touhou jato,
spal me na svých ňadrech,
[illegible], žhave zlato!“

Jenom z bázně, že mi bráníš, ženo...

Jenom z bázně, že mi braníš, ženo?
Dost v mých ňadrech jest už zamračeno;
k čemu bázně, nejsem silen snad,
bych uhájil poklady tvých vnad
a pomluvě vlčí v uzdu pad'?

Nebraň déle tisknout květ tvých boků,
růže na rtech mám, a blesky v oku,
chci tvé rozkoše mít ruměnec;
bránit-li však chce mi někdo přec,
v srdce nůž mu vrazím po jilec.

Cože robit budu...

Cože robit budu,
hněvu pln i trudu?
Ej, vyvedu něco
na Šimona Judu.

Buďto oběsím se
za vsí na tom klenu,
nebo v Dunaj skočím,
nebo vezmu ženu.

II.

Ej cigáni, nebožáci…

Ej cigáni, nebožáci,
černý zbytek ze sproščavy,
na Ypole cihly hnětem,
pán z nich pyšné domy staví.

Pitím jen a bursováním
s večera se baví k ránu,
a nám v zimě bědně mříti
na morovou hladu ránu!

A pán žije bez starosti
jako ptáče v zlaté kleci;
zkusíme to: cihly tvrdnou —
pán snad změkne v naší peci.

Nezměkne-li, obrátíme,
učiníme jako s borem,
padni, kládo necitelná,
nabroušeným pod toporem.

— —

Co si přeji? Ej, co třeba...

Co si přeji? Ej, co třeba:
víno, dohan, špek a chleba,
baltu, husle, fajsku — páni —
rudé gatě v premování,
modrou vestu, knoflík samý,
žluté čižmy s ostruhami,
jakých nemá leda král,
jež by srdce rozechvěly
a po celém světě zněly,
kdybych jimi zacengal,
povždy líp a povždy dál;
toulal bych se semo, tamo,
ostatní by přišlo samo!

———

Za dědinou stará jíva...

Za dědinou stará jíva
smutí, teskní, hlavou kývá,
pohlíží mi do koliby;
co ji hněte, co jí chybí?

Což by hnětlo? Chřadne, vadne,
nezná květů doby ladné;
ptáč, jež v snětich hnízda měla,
dozpívala, odletěla.

A což já mám robit tady,
umřít v smutku snad, tak mladý?
nečetná jsou moje léta,
leťme, srdce, užit světa!

Mladistvé až chvíle minou,
jak té jívě za dědinou,
přijecháme záhy dosti
do koliby složit kosti.

Pohádej mi, děvče, černé kvítí...

Pohádej mi, děvče, černé kvítí,
jak to rudé slunce dlouho svítí,
kdyže vzešlo, kdyže asi zhasne,
či snad pohltí je moře kvasné?

Kdože rozžeh' nebeskou tu vatru,
kdo cigánskou vepsí zaklel chatru;
byl-li pomsty bůh, či šarkán jaký?
posviť pravdou mozku na rozpaky.

Hádej, pověz, hovoř, kamo jdeme?
proč zde živoříme, co tu chceme?
kdy se probudíme z mrtvých spánku?
Nevíš, mlčíš — cos to za cigánku!

Trudno mně — dřív jinak bylo...

Trudno mně — dřív jinak bylo,
srdce hoří, hlava hoří,
rád bych letěl na komoni
s bouří o závod až k moři.

Ba, až v moře, jako tuče
s koněm bych se nesl ruče,
kdybych tím jen svému rodu
pomoh' navždy z hanby brodu.

———

Slyšíš, jak má struna zpívá...

Slyšíš, jak má struna zpívá?
každá nota slovo skrývá,
ach ta píseň divna slechu,
růženec to samých vzdechů.

Bože, Bože, co vše chová
struna v sobě beránková,
kéž by radš, jak bouře v boru,
pěla píseň plnou vzdoru!

Kéž by raděj z oceliny
srdce vetkla v rodné syny,
by jim z očí v jarou chvíli
místo slzy — jiskry dštily.

Co as moje srdce mučí...

Co as moje srdce mučí?
šepce to v něm, zpívá, zvučí,
každý zvuk je rve a týrá,
ale srdce neumírá.

Co to bude? dech se tají,
ruka stydne v prstů kraji,
noha klesá, tělo choří,
a ta hlava zrovna hoří.

Co s tím tělem, s hlavou asi?
oko rudne, šednou vlasy,
tož než písně v mozku stlejí,
pro Bůh, raděj srubněte ji.

Bez nich žít, toť hrozné žití,
čirá pláň, jež nemá kvítí,
skála bez vřesu a mechu,
les, v němž po ptáku ni slechu.

Ani slechu, ani vidu,
tma jen příšerného klidu
napořád tam rozprostírá
obří peruť netopýra.

Ej, to smrti chladná ruka
tiskne hlavu; čelo puká,
pukliny ty vstříc vám zejí,
co s tou hlavou? srubněte ji!

Proč mi pláčeš, proč mi stenáš...

Proč mi pláčeš, proč mi stenáš,
struno huslí natažená,
dítě-li jsi rozmazlené?
bratova-li chorá žena?

Zvuč jak hromu děsná slova,
stenej jako vlnobití,
buš do vetchých boků světa,
až se nebe dolů sřítí.

Pohroz jako metla boží,
svoboda ať lidstvu vstává,
při krvavém by nám křestu
dala v křižmu lidská práva.

Těžko se to světem chodí...

Těžko se to světem chodí,
však co škodí? nic neškodí!
Páni jedou na kozlíku —
málo vlny, mnoho křiku.

Beťaři jsou, z blízka, z dáli,
místo krčem mají sály,
jemné šaty šperku plny —
mnoho křiku, málo vlny.

Na lapačky přišli páni...

Na lapačky přišli páni,
ukryju se ruče v stráni;
však cigána za vojáka
zlaťák s vínem nevyláká.

Volné rád mám živobytí,
za svobodu toužím mříti,
ne za vůdce, jenž se skrývá,
když zaň žebrák krev vylívá.

Ať jde jenom vůdce s pány,
kabátek-li premovaný,
a zář hvězdná z porty zlatné
nepřátelům žíly zatne.

Zahlaďte nás, zrubejte nás...

Zahlaďte nás, zrubejte nás,
kdo vám bude potom hráti
až budete sobaš slavit,
až budete hodovati.

Jazyk-li nám vyříznete,
zahrají vám husle zlaté;
oči budou písně zářit,
ruce-li nám urubáte.

Vypícháte-li nám oči,
udiví se panko mnohý,
na hrdle mu zahajdučí
divý čárdáš naše nohy.

Nohy-li nám usekáte,
skácíme se na vás plaše
a černými těly svými
udusíme srdce vaše.

V dusné jizbě vadnu skorem...

V dusné jizbě vadnu skorem,
volno mi jen pod šatorem,
kde svěžími haluzemi
dub pokrývá sirou zemi.

V zimě, ukryt jako sysel,
vezmu z toho, co kdo vysel,
jím a spím, až slunce zbudí
v luhu květ a písně v hrudi.

Nuž, jen dále ptačím letem,
pokud vnitř i zevně kvetem,
k jiným lidem v kraje jiné;
kdo je cigán, nespočine.

Hoj, milý brate, zpívej, hrej...

Hoj, milý brate, zpívej, hrej!
mě život těší věru,
vždyť k stoličnímu odvedli
dnes ženu mi a dceru.

Ó, hrej a zpívej, prosím tě,
pan stoliční rád věší —
což nevíš, zvuk že divoký
mě v žití nejvíc těší.

A dnes mě těší všecko tak,
že v mozku krev se pění,
že s chutí bych si do prsou
nůž vrazil bez prodlení.

Leč ještě raděj chlapům těm,
již křivdy na nás množí,
to pomůže, když nechce nás
znát smilování boží.

Přes hřbet koně v dvojím koši . . .

Přes hřbet koně v dvojím koši
věším vás, mí švarní hoši,
vozím si vás dálným světem,
však jste srdce mého květem.

V tváři, v srdci plni květu
na koňově dlíte hřbetu;
ať se jak chce cestou děje,
žádný bídy nedospěje.

V slunci, v bouři v kypré chvojí
skryju vaši hlavu dvojí;
les, toť věru palác živý —
pohleď, světe závistivý!

Hle, ty panské děti bledé,
těm se ovšem hůře vede;
slunce, zvůle není dosti —
kvete-li co bez volnosti?

— — —

Naše hašteřivé černé děti...

Naše hašteřivé černé děti
havraň by nám mohla záviděti,
ňadra nám však hrozný plamen moří;
hněv a vzdor tam rudým ohněm hoří.

Jasno je tam, ale vlčno velmi;
myšlénky tam vyjí, líté šelmy,
jejich dravá zloba nezná meze,
báťa čas však má je na řetěze.

U milíře usazeno...

U milíře usazeno
cigánovo pěkné věno
kyprou, svěží kryto snětí,
klubko je to snědých dětí.

Vizte, jako blesky v mraku
lesknou se jim zory zraku;
jaj, ta krása, hleďte na ni,
líbí se vám, viďte, páni!

Nožky jich jsou v stálém reji,
zrak se jiskří, ústa smějí;
s námi jsou, leč vaše děti,
sotva vzrostou, v dálku letí.

Letí, a přec nejsou volni,
jsou jak korotvice polní:
luňák — pán — kdy choutka velí,
pochytá si rod váš celý.

Svého hocha — nechať brečí...

Svého hocha — nechať brečí —
zvykám všemu nebezpečí,
v oheň dýmat, nožem hráti,
ať si chuďas chvíli krátí.

Nutím běhat v závod s koněm,
baltou vrhám, střílím po něm,
a když bouří a když blýská,
k stromu ho má ruka stiská!

Do roklin ho s sebou vedu,
učím jezdit na medvědu,
v horký popel kážu lehnout
a zas v čerstvém sněhu křehnout.

Chvěje-li se, těším trochu:
Tuž se, tuž se, milý hochu,
sice budeš bez ostrahy,
na svoje až půjdeš vrahy.

———

Balto, moje balto...

Balto, moje balto,
přiostřená, hladká,
pěkně z tebe blýská,
když tě ruka stiská,
moje pomsta sladká —
balto má!

Balto, moje balto,
věrná družko moje
v odpočinku, v skoku,
vždy jsi po mém boku,
stále — ať je, co je —
balto má!

Balto, moje balto!
kdož tak pěkně letí?
kdož tak zvučně zpívá?
Padni jako divá
v tryznitelů děti,
balto má!

Balto, moje balto,
ostré jsou tvé řeči;
do koho se vbodeš,
tomu život hlodeš,
že ran nevyléčí,
balto má!

Balto, moje balto,
vrah pln hrůzy líté
je v mých ňadrech středu,
krutý boj s ním vedu,
zbav mě příšery té,
balto má!

Balto, moje balto,
ty jsi moje modla —
život můj zde krsá,
kéž bys v moje prsa
soustrastně se vbodla,
balto má!

Slyš, tuláče, hochu snědých tváří...

Slyš, tuláče, hochu snědých tváří!
divoce dnes tvoje oko září;
je to závist, je to pomsta svatá,
nebo strach; ej, snad se bojíš kata?

Ne, jsem junák, kata nebojím se;
stejno mně, mřít v salaši neb v Tise,
na vysokém právu, v nízkém srubu,
nebo někde v starém lesa dubu.

Vše mi jedno; jako černý hrozen
v širém poli na slunci jsem zrozen,
máť do čerstvé vložila mě brázdy —
bez taťky jsem, bez chaty i gazdy!

Déšť mě umyl, hrom a blesk mě křtily,
medvěd s vlkem moji kmotři byli;
zbytek húně, bědně rozdrolený,
s cárem z kytle byly moje pleny.

Pán se ke mně nechtěl otcem znáti,
místo chleba dát, chtěl bičovati,
místo vína krev mi v ústa ronil,
místo lůžka do lesů mě honil.

Odrostl jsem jako liška šerá,
hlad jsem trpěl z rána do večera,
skalní doupě měl jsem za obydlí,
divno-li, že city v ňadrech stydly.

Nuž, co mohu ztratit? Svět ten dračí
týl i hlavu, hruď i srdce tlačí;
nač otrocky snášet tíži dravou?
zabím ho, a potom dolů s hlavou!

Dřímej tiše, báťo starý...

Dřímej tiše, báťo starý,
pěkně tobě oheň blýská,
tamo podál čistá víska,
půjdem do vsi na podary.

Chleba chceme, chleba všudy,
dá-li zeman, dobře bude;
husle cigán má, když hude,
jeho je též kohout rudý.

Nejdřív prosit, potom chtíti,
a kdo dlaně nechá holé,
tomu zapěj na stodole
rudý kohout v krytbě sítí.

V poutech druha vedli...

V poutech druha vedli. „Co jsi zrobil?"
„Co jsem zrobil! magnáta jsem pobil,
že mi na projížďce za podletí
na krev ztýral žebrající děti.

Chyť jsem ho, a pak, by skrotl příště,
vyhledal jsem pěkné mraveniště,
tělo k stromu dal jsem, dolů hlavu,
žlutým mravenečkům za potravu!"

„Běda! Víš-li, na tebe co čeká?"
„Vím, však žádná smrt mne nepoleká,
co mi děti zhynuly tím bitím,
vyrovnán jsem s celým živobytím!"

Děsný mraku...

„Děsný mraku,
černokřídlý hrůzy draku,
neseš pomstu v srdci, hlavě?
kam se vrhneš — oj, jak letíš dravě —
v rozkacené černých ňader vřavě,
kam nasypeš střely kalných zraků,
děsný mraku?

Běsný oři,
koho tvoje tuča zmoří?
kamo kvačíš kaboně se?
kde se skrýváš, v pustě-li či v lese?
kam tě ten tvůj pochvat nese?
což blesk nebes tebe nepokoří,
běsný oři?“

„Brachu štvaný,
proč mi laješ, proč té hany?
jsemť já s tebou v stálém styku;
ty máš durman, sekyru a dýku
pro směs lotříků a zákeřníků,
já mám živý oheň na jich stany,
brachu štvaný.

Nesu hoře,
blesk i sutky v sobě noře;
blesk ten pošlu v skvostné hrady,
sutky na pole a na zahrady
a co zbude, vodou stopím všady;
květné nivy v kalné změním moře,
nesu hoře! —“

Dobře tedy,
msti nás, pobratime šedý,
msti náš rod i děti našich synů;
nosímeť ne svou, leč časů vinu:
chudobu, tu vražednici činu;
zrubej všecko, a mě naposledy,
bratře snědý!

———

Hoj, krčmářko, dej mi vína...

Hoj, krčmářko, dej mi vína,
přijechal jsem z Debrecína,
přijechal jsem po bezcestí,
viz ty kruhy kolem pěstí!

Naši páni mi je dali,
ruce k nohám upoutali,
aby z rána při dennici
vyvedli mne k šibenici.

Špatně pouta skuta byla,
síla má je rozdrtila;
nač mi takých kruhů třeba,
pro kus práva a kus chleba?

Z pout těch věru cigán zrobí
ostrý pantok; přijdouť doby,
že budeme břinčet sami
jako magnát ostruhami.

Vojda ze Zakalí s Boršodským šli domů...

Vojda ze Zakalí s Boršodským šli domů,
vojda z Petra maně přidružil se k tomu;
tři cigánští brati rychtáři, hoj, pane,
všickni v jedné čárdě, to se málo stane!

Jak to oslavíme, bratří, pohromadě?
Ej, tu žid jde kolem, pozveme ho k radě,
zrobíme si hody, Jáchimek ať platí,
učiníme zhola jako potentáti.

Nezaplatí-li nám, zaplatíme my mu,
spatří svoji chajdu v plameni a dýmu,
nesmí hasiť věru nikdo z naší chasy,
cigánské-li žízně Jáchim neuhasí.

Jedou páni pustou, polem...

Jedou páni pustou, polem,
černá chasa pánů kolem
prosí, vříská, křičí, pláče,
v před i stranou koní skáče.

„Dejte chleba, dejte chleba,
nám i dětem je ho třeba,
syti jste a na kočáře,
a my zhublé máme tvářc!

Bolí! bičem nešlehejte!
krejcar dejte, turák dejte,
máte dosti, věru víme —
nespěchejte, nestačíme!“ —

Páni žert si urobili,
nedali a bičem bili,
bili v ruce, bili v nohy,
mnoho zkoušel cigán mnohý.

A přec volal v skoku stálém:
„Nežeňte ty koně cvalem,
dejte, dejte! — Hoj, nedáte?
psovské, páni, srdce máte!

Nedali! Ej, dobrá teda,
kéž vás nouze rve a běda,
až vám oheň z našich očí
na zdobený zámek skočí.

Škoda, že kdy soli vzali,
by vám při křtu v ústa dali,
bahnici radš měli dáti,
stučněla by, fi, magnáti.“

Rázem páni v smíchu stali,
plnou hrstí stříbra vzali
do klína je vrhli ženě,
ta však hledí vyděšeně.

Klne dále rozkacena,
z úst jí kypí vzteku pěna,
a v ráz stříbro z klínu seje
v rudé pánův obličeje.

„Pfuj, pacholci, spěšte chvatem,
odměním se za to zlatem!...“
Zpět když jeli páni z dáli,
v ohni jejich stohy stály.

Cigáne, pěšky dnes...

„Cigáne, pěšky dnes?
kam jsi dal koníka?“
„Prodal jsem, propil jsem,
Bůh ví kde utíká!“

„No, a ty bez koně?“
„Což mi je do toho,
v Uhersku na pustách
koní je přemnoho.

Dědina pod mrakem,
temné jsou večery;
snadno mi náhodou
nadskočí některý.

Snadno mě odnese,
a když se nezdaří,
darujou jiného
cigánům beťaři.

Cigáni s beťary
snadno si pomohou,
jen ne z ok na hrdle
a z kruhů na nohou.

Kamo, vojdo, v takém kvapu...

„Kamo, vojdo, v takém kvapu?“
„Prchám, za mnou četa chlapů!“
„A kdes nechal svoji chasu?“
„Nevím, nech mne, nemám času!“

„Nechceš říci; slyš, snad mohu
krvavou ti zhojit nohu;
pospěš v jizbu, hovoř chutě,
beťar jsem a ukryju tě!

Co jsi zrobil?“ — „Což jsem zrobil,
Švábovi jsem bírky pobil,
dvě jen, brat pak k tomu páru
pro třetí vlez' do košáru.

Výborné jsme hody měli,
Šváb s pandúrem též však chtěli,
slídili — a rádi byli,
že mi bratra polapili.

Povznesli ho k švarné výši
jako málo koho v říši;
vzdušný hrad má blíže Tisy...“
„A co dělá?“ „Nic, jen visí!“

„A co Šváb?“ „Šváb z okna zíral,
když kat bratru hrdlo svíral,
v tom já tu — chlap poulil zraky
a za chvíli visel taky.“

Rci, krákoravý havrane . . .

Rci, krákoravý havrane,
cigáne mezi ptáky,
rci, jaké že to písně jsou
ty drsné tvoje kráky?

Jsi také ptačí povrhel,
jak cigán lidský? Věru!
Jen že ti zrádně nesvedou
ti bílí rodnou dceru. —

Však dobře hocha odchovám,
by, dá-li Pánbůh štěstí,
sám tátu zabit dovedl,
ať nožem nebo pěstí.

—— –

Mrak se choulí víc a více...

Mrak se choulí víc a více,
bílé sněhy dolů hází,
a rameny zelenými
chytá si je lesní mlází.

Chytá je a zahřívá se,
svědčíť mu ten sníh a sluší,
jako pánům při hostině
oheň vína mrazné duši.

Mlází tomu podobám se,
v náručí však moje pouze
do koliby za dědinou
padá hněv a zášť a nouze.

Ó to studí, hrozně velmi,
že uprostřed ňader v skrytu
zamrzlo mi zřídlo zpěvu
i studánka slz a citů!

V Oravě mi oběsili . . .

V Oravě mi oběsili
baťku, bratrovce i syna,
že si z panských sklepů vzali
okov tokajského vína.

S kočárem že vzali koně,
pokryvky a zvonky k tomu;
chtěli páni snad, by pěšky
tokajčinu nesli domů?

Ej, ten zeman nepřející,
za víno vzal trojí hlavu,
a já v noci za zemanem
pospíším si na Oravu.

Pospíším si dozajista;
proč? nu, mám-li pravdu říci,
za tři černé hlavy bílou
srubnu jako makovici.

Tam u Nagydaje na poli...

Tam u Nagydaje na poli
cigánské srdce zabolí
a při měsíčním světle
uzříte růže zkvetlé.

Tam postavil nás Rákoci;
my stáli z rána do noci,
však lití nepřátelé
nás porazili cele.

Což, cigáň! Ať ji roztlukou!
My nůž však vzali do rukou
a topili jej v boku
těch, kdo nás hnali v skoku.

Ti zase na nás; tam i tu —
sta růží kvetlo z pažitu —
leč my jsme pevně stáli
a volnost vysekali.

Když klonilo se k půlnoci,
k nám statný přišel Rákoci
a při měsíčním svitě
se rozplakal jak dítě. —

Tam zhubili jsme porobu,
leč sami klesli do hrobu,
krev cedíce svou prostou,
z níž černé růže rostou.

A dnes — ó slavný Rákoci,
nic nejsme víc než otroci;
vrah nohama nás kope...
Byl Mesiáš už, pope?

Mé rozechvěné srdce vzlyká...

Mé rozechvěné srdce vzlyká,
to věru cigánovo není,
ej, pomohly by nůž a dýka
snad srdci tomu k ukojení.

Snad pomohlo by srdci tomu,
bych vyjechal si na koníku,
a v lesa tmavém pološeru
kdes kšticí uvíz' na kloníku.

Leč nejlíp pomohlo by asi
od sterých trampot mi a želů,
kdy uškrtit bych mohl denně
jen sto svých věčných týratelů.

Časy letí jako střely...

„Časy letí jako střely;
před námi již jiní mřeli,
nu, a po nás budou stále
mříti jiní dál a dále.

Časy letí ostře, chvatně,
den nám dobře, týden špatně;
kéž raděj ty černé hrudy
přikryjou nás se vším všudy.

Proč že, bratko, smutit tedy?
na věčnost pojď na výzvědy,
tamo-li je lépe býti,
k čemu zde mám děle žíti?“

„A komu své zboží dáme?“
Málo máme — nic nemáme,
pomsta-li však něco platí,
dětem hleďme zanechati.

Vezměte cymbál, vezměte skřipky...

Vezměte cymbál, vezměte skřipky,
černé mi usušte oči,
děvčata naše jako ty rybky
v proudu ať se mnou se točí;
zahrejte tak!
ať zjasní se zrak,
ať vzplane v útrobách krev,
síla a pomsta a hněv.

Sokole sivý, junáku pravý,
kéž se lze proměnit v tebe!
abych měl pohled pevný a žhavý,
zobec, jenž trhá a třebe;
slétal bych níž,
dravçovi blíž,
jenž pije cigánskou krev;
pomstou bych skrotil svůj hněv!

Z Tater věje vítr chladný...

Z Tater věje vítr chladný,
cesta zlá, a v krčmě žádný,
a já cigán přeubohý
žízeň mám a slabé nohy.

Jaj, krčmářko, vdovo mladá,
na vás cigán všecko skládá,
zahovořte, aspoň slovo,
holubičko, mladá vdovo!

Dejte dračku na stojánek,
roští na krb, víno v džbánek;
nežli půlnoc zběhne dolů,
posedíme chvilku spolu.

Pánbůh vám dá za to zdraví,
nepřijde k vám macko dravý,
ani vlk, jenž ovce dáví,
ani Šváb, ten chlap mrhavý.

Pustila ho, hovořili,
smáli se a víno pili;
šumný cigán pěkně zblízka
mladé žence bočky stiská.

„Jaj, jak plné, jak driečné,
tak bych probděl noci věčné,
a kdyby i dračka zplála,
hlava má by nepospala.

Nechť by louč i dohořela,
byl bych šťastným věru zcela —
přemilo je v noci bdíti,
místo hvězd kdy oči svítí.“

O, věřte, pani, dozajista...

O, věřte, páni, dozajista,
že cigán oplátku vám chystá;
až honbu budete si dělit,
on pojechá si také střelit.

Při senoseči, milí páni,
též kosu vezme na sekání;
ryb chytat půjdete-li k řece,
on, třeba nezván, přijde přece.

A budete-li vázat snopy,
i jeho ruka se jich chopí,
a na společném potom mlatě
sám naměří vám vrchovatě.

To bude život, páni zlatí,
že rozoumek vám zkudrnatí;
však až vše spere se a zhatí,
pak, myslím, budem zase bratři! —

Chci jelenem být na své žití dráze...

Chci jelenem být na své žití dráze;
co zákonů mi příkopy a hráze,
ty přeskakuje chytrost má a zvůle —
nač otročit, jak větší lidstva půle?

Čím jest mi štvaní smečkou běd? to snesu,
jak z koruny své pyšný velmož lesů;
jsem odvážný a přece obezřelý,
tak vytrvám, až Pán Bůh sám mě střelí.

Pak ještě jednou vzepnu se, než klesnu,
a budu rád, že mír bude mi ve snu,
leč dříve k nebi zahrozím si pěstí:
„Což musíš pánům v řemeslo se plésti?“

OBSAH.

I.

Str.

Eja synek černé strygy 11
Divně se to v noci chodí 12
Káráte mě, hrdí mravokárci 13
V žití boji všelijakém 14
Pod růžovým v poli keřem zrodila se Jana . . 16
Dívča moje, srno moje 17
Stemnilo se, v ňadra sosny mladé 19
Gajdy zvučí, víří, šumí 20
Dešťovými křídly letí jeseň v kraje 21
Hoj, kde tvoje láska prvá 22
Vzdoruješ mi, prcháš letným skokem 23
Jerčo, slyš! i v lásce chtí mít řád 24
On 25
Ona 26
Já sešílel bych radostí 27
Kázeň v lásce, zákon pro hlupáka 28
Svět v zlaté slunce mi se mění 29
Jasné jsou tvé oči, žhavé rety 30
Slech' jsem, že k vám přišel magnát 31
Proč vždy žebřeš chvějicíma rtoma 33
Jsem mladá, ztepilá a táhlá 34
Jej, stůně mi, stůně 35
Šery skvoste, lasičko má štíhlá 37

Str.

Záviděl mně, Ilo 38
Rván jsem, mučen divé lásky spárem 40
Ach, co se mi naspílali 41
Bahnem chlapská pomluva mě táhla 43
Na srdci kdys tajně jsi mi tkvěla 44
Přišla ke mně za noci 45
Srdce moje samé sváry 47
Přižehnutá Anica 48
Kohútový tanec 51
Přijď k nám na opáčky 54
Daňo, Dančo lepý 56
Jenom z bázně, že mi brániš, ženo 58
Čože robit budu 59

II.

Ej cigáni, nebožáci 63
Co si přeji? Ej, co třeba 64
Za dědinou stará jíva 65
Pohádej mi děvče, černé kvítí 66
Trudno mně — dřív jinak bylo 67
Slyšíš, jak má struna zpívá 68
Co as moje srdce mučí 69
Proč mi pláčeš, proč mi stenáš 71
Těžko se to světem chodí 72
Na lapačky přišli páni 73
Zahlaďte nás, zrubejte nás 74
V dusné jizbě vadnu skorem 75
Hoj, milý brate, zpívej, hrej 76
Přes hřbet koně v dvojím koši 77
Naše hašteřivé černé děti 78
U milíře usazeno 79
Svého hocha — nechať brečí 80
Balto, moje balto 81
Slyš, tuláče, hochu snědých tváří 83
Dřímej tiše, báťo starý 85

Str.

V poutech druha vedli 86
Děsný mraku... 87
Hoj, krčmarko, dej mi vína 89
Vojda ze Zakalí s Bořodským šli domů. . . 90
Jedou páni pustou, polem 91
Cigáne, pěšky dnes 93
Kamo, vojdo, v takém kvapu 95
Rci, krákoravý havrane 97
Mrak se choulí víc a více 98
V Oravě mi oběsili 99
Tam u Nagydaje na poli 100
Mé rozechvěné srdce vzlyká 102
Časy letí jako střely 103
Vezměte cymbál, vezměte skřipky 104
Z Tater věje vítr chladný 105
O, věřte, páni, dozajista 107
Chci jelenem být na své žití dráze 108

